

Politicorvm Libri Decem

Contzen, Adam

Colonia, [1621]

Cap. X. Regna à Deo gubernari, ex dictis impiorum & infidelium ostenditur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95437](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95437)

les enim *magis nobis*, & coniectandi peritiam quam politicis, medicis, Philosophis concedimus, nisi præstantior, & diuinior lux affulgeat, à prædictionibus de quibus agimus, omnino remouemus. Qui dæmonum ope, in occultorum scientia, vel quorundam futurorum præfensione, abutuntur, eos ut impios & crebro fallaces detestamur. Qui vero (ut est apud Tullium l. 2. de diuinatione) halitu quodam terræ, ad futurarum rerum præfensionem excitari, vegetarique animos vatum putarunt, quamuis id quoque Plutarchus, libro quo quarit causas, cur oracula cessarint, sentiat, eos nos longissime à ratione vera abire iudicamus, & prope insanire. Quam enim cognationem, analogiam, aut causâ rationem habere potest, tæta vligo terrarum, aut speluncarum mephitis, cum illis rebus, quæ ex Dei voluntate, & libero hominis arbitrio dependent?

Alia causa diuinationis rejicitur.

Dæmones sola cohibet diuina prouidentia.

Hæc igitur excludo, atque vniuersum illud oraculorum genus, quod totum mundum olim afflixit. Ex eo tamen ipso colligimus etiam diuinam prouidentiam. Si enim sunt dæmonum sæpe vera vaticinia, quia res longe distitas intuentur, vel occulta hominum consilia, & causas euentuum certas norunt, ex eo etiam prouidentia regi mundum discimus, cum enim malisint illi, & malefici spiritus, prouidi tamen, callidi, fortes; necesse est, maiore vi ac metu eorum vim nequitiamque cohiberi, id vero à nullo hominum, sed à Deo fieri potest, cum vel vnus tanta agilitate, robore, cognitione omnium rerum naturalium, maxime inaspectabilis, & inuulnerabilis perdere homines vniuersos possit. Horum impostura spirituum gentium fere superstitiones nitebantur, verum postea manifesti fraudum vates auctoritatem, & precia mendaciorum perdiderunt, postremo etiam dæmones ipsi elingues sunt facti.

§. 3. Præcipua auctoritas fuit librorum Sibyllinorum, ceteros fere prudentior ac cultior ætas repudiavit. Suetonius in Augusto. *Quicquid fatidicorum librorum Græci Latiniq[ue] generis, nullis vel parum idoneis autoribus, vulgo ferebatur, supra duo milia contracta vndique cremavit, ac solos retinuit Sibyllinos, hos quoq[ue] delectu habito condiditque duobus forulis auratis sub palatini Apollinis basi.* De illis eisdem libris Augustinus libro 18. de ciuitat. Dei, c. 22. mentionem facit, cum probat Sibyllam Erythream de Christo domino etiam multa prædixisse.

Nec solum de futuris Deus monere sanctos ac pios noluit, sed cum illi pauci essent, & in multis populis vix vlli, impiorum voce vsus est. Ut Baalam Numer. 22. & 23. Hinc quoque innumera sunt apud gentes vera ostenta, atque indicia reipublicarum, & regnorum, vel de nouo constituendorum, vel mutandorum. Exempla sunt apud Lipsium in monitis, & in omnibus scriptoribus præcipue posterioris æui, maxime in imperii Constantinopolitani variis variorum euentuum prædictionibus.

Plurima vero historiae martyrum, ac sanctorum patrum referunt, quæ quamuis profanitas pseudo-politicorum ridere consuevit, non tamen quicunque prudenter, & sine præiudicio eorum virorum acta, doctrinamque perpenderit fraudis aut imposturæ quicquam potest suspicari. Plurimis certe prædicta sunt imperia, & victoriæ, quibuscæ consecuti sunt. Constantino magno dictum: In hoc signo vinces: aliis alia sunt, nec sine effectu prædicta.

Marcianum aquila imperii insigne dormientem obumbrat, iterumque id fit in Africa, mirantibus Barbaris, & captiuo libertatem vltro dantibus.

Theodosio deinde mortuo, mox Augusta coniuge, & imperio ornat.

Admirabile quod l. 1. monit. recenset post alios Lips. Compar istis, quod patrum æio Lvdvico Hungaria regi accidit: cui bellum Soleimannus Turcarum Princeps parabat, atque ipse pariter se accingebat. Prædebat in arce Buda, foribus tunc regia de more clausis. Astat ad portam quissiam humana specie, sed claudus, distortus, & habitu cetero cultuque fædo: qui acris & stridula voce clamat, poscitque colloquium Regis. Negligitur, & putabant mendacibulum hominis esse: cum magis magisque inclamat, & opus conuento rege, nec alio, esse. Re ad regem delata, miratur e splendidiore alicui, iussu nomen, & personam suam præferre, & hoc quicquid esset elicere. Venit, & appellat claudum de arcano qui inspecto, abnuat hunc regem esse: & quoniam, inquit, audire aspernatur, abi, nuncia breui & certo periturum. Et cum dicto ex oculis adstantium enauit. Nimis vera comminatio fuit, rex ad Mohatrum urbem, grandi prælio victus, & fugiens in paludes incidit: & dum emittitur, equo super eum corruente obruitur, aut suffocatur. Annum agebat vigesimum primum.

CAPVT X.

Regna à Deo gubernari ex dictis impiorum & infidelium ostenditur.

§. 1. *Q*uamuis recte dixerit sapiens huius sæculi, & cuius doctrina in multis ad verum proxime accessit, *Semper humanum genus de Deo male meruisse, male enim & stulte de Deo sentit.* Sunt tamen animis insitæ & inuicibiles præconceptiones, & magni luminis, quod in primariæ gratiæ puro refulgebat, quadam scintilla inter densissimarum caliginum nubila emicantes, quæ mentem suis tenebris obflectam, & sæpe ignorantia suæ amantem in finem suum dirigunt, aut sane ociose, & secure vitis suis indormiscere, atque veterno graui obtorpescere non sinunt. In his fere mundus impiorum cum viris optimis consentit, quamuis deinde in electione magna sit iudicandi agendique diuersitas. Pericula subita, grandia, fidelibus religionem incutunt, eosque ad pietatem, orationem, peccatorum detestationem conuertunt, impiorum superstitionem accendunt, atque ad atrocitæ scelera impellunt. Ieiunant, orant Niniuite, & Bethulientes, cum excidium ante oculis obuersatur, at Rex Moabitarum primogenitum in mœnibus immolat, & miserabilis liberatur, quam vinceretur. Curtius se pro legionum periculo præcipitat, Romani Græcum, & Græcam, Gallum & Gallum defodiunt, Carthaginenses selectæ formæ, & indolis patricios pueros Satana in holocaustum exurunt. Omnes numen aliquod *scilicet*, quod calamitatibus auertendis, malisque minuendis idoneum, & beneficium esse naturaliter sentiunt, placare se, & auxiliare habituros esse confidunt, omnes ex alio se suasque res pendere agnoscunt, solum in eius designatione aberrant. *Si Tiberis descendit in menia, si Nilus non ascendit in arua, si cælum siet, si terra mouit, si fames, si lues, statim Christianos ad Leonem.*

Natura hominis vera docetur.

Pericula bonos faciunt meliores, hypocritas atrociores.

Tertullian. apol. c. 40. Sic in sanguinem innocentem conclamabunt nocentissimi, quod omnis publicæ cladis, omnis popularis incommodi Christianos esse causas, vel existimarent, vel prætenderent. Hoc igitur nostri sæculi apostatas occultos, simulatores perfidos, vel maxime percellere debet, quod inter gentilium impietates ipsorum athei-

sinus

